

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม ของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล*

Models of Participatory Cultural Tourism Management

of Thai Christian Villages in the Khong Chi Moon Cluster Provinces

¹ภคิน ศรีวงค์, นิศานาจ โสภภาพ และ กุลวดี ละม้ายจัน

¹Pakin Srivong, Nisanart Sopapol and Kulvadee Lamaijeen

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: pakin.sG60@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล 2) พัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ฯ และ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ฯ ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้รับความสนใจมากขึ้นแต่ขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ บทความนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ประชาชนหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล จำนวน 335 คน ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างรูปแบบ จำนวน 15 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบบันทึกสนทนา กลุ่มและแบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ อยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ประกอบด้วย 2.1) กิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการจัดกิจกรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์และเรียนรู้วิถีของศาสนาคริสต์ การจัดให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม การเชื่อมโยงกิจกรรมสู่วิถีชุมชนท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวอื่น 2.2) สถานที่ท่องเที่ยว โดยการจัดการเตรียมความพร้อม การจัดการการเข้าถึงสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการสถานที่ให้มีความดึงดูดใจ และการจัดการความสามารถในการรองรับของสถานที่ 2.3) การมีส่วนร่วม โดยการมีส่วนร่วมในลักษณะภาคีเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน 2.4) การประชาสัมพันธ์ โดยการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย 3) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; หมู่บ้านไทยคริสต์

* Received November 25, 2020; Revised January 18, 2021; Accepted February 15, 2021

Abstract

This research article is mixed methods research aimed 1) to study the state of cultural tourism management of Thai Christian villages. 2) to develop the model and 3) to evaluate the model. The sample of the study consisted of 335 people of Thai Christian villages In the Khong Chi Moon cluster provinces, 15 experts to consider draft of model and 18 professionals to evaluate model. The research instruments were questionnaires, focus groups and model evaluation. Collected data were analyzed by using mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows; 1) The state of cultural tourism management of Thai Christian villages was found to be at a moderate level. 2) The development model consisted of: 2.1) activities managed by arranging activities that are unique, diverse and learning the ways of Christianity, allowing tourists to participate, linking activities to local communities and other tourist attractions; 2.2) tourist attraction managed by preparation, management of ease of access to places and facilities, arranging a place that is attractive and management of site capacity; 2.3) participation managed by participation in network partnerships, participation in tourism management and community participation; 2.4) public relations managed by public relations for tourist attractions, tourist attractions and tourism activities and various public relations. 3) The model assessed by experts resulted in a highest level of suitability and a higher level of possibility.

Keywords: Tourism Management; Cultural Tourism; Thai Christian villages

บทนำ

ประเทศไทยมีภาคการท่องเที่ยวที่ถือเป็นภาคบริการที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้ประเทศในแต่ละปีจำนวนมาก จากศักยภาพในด้านต่างๆ ทั้งความสวยงามของภูมิประเทศที่สวยงาม ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว การบริการที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะความอ่อนน้อมและมีความเป็นมิตร ที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว (International Institute for Trade and Development, 2015) จากข้อมูลปี พ.ศ. 2562 รายงานว่าประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวถึง 3.01 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.37 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 แม้จะได้รับผลกระทบทางด้านต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ (Isranews Agency, 2020) รูปแบบการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นมีความหลากหลาย รวมทั้งการท่องเที่ยวเฉพาะด้าน เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่เกิดจากรสนิยมของนักท่องเที่ยวที่หันมาสนใจการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น (Choibamroong, 2007) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะประเทืองปัญญาจากการได้เรียนรู้ชีวิตของคนกลุ่มอื่นที่แตกต่างออกไป ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้กิจกรรมท้องถิ่นนั้น หรืออาจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ประกอบกับการที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีจากประวัติศาสตร์ (Pinkaw, 2013) โดยการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นมีลักษณะสำคัญคือ สามารถกระจายเข้าสู่ท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ โดยการใช้ วัฒนธรรมเป็นทรัพยากรสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (Richards, 2007) กลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ฝั่งทางตะวันออกสุดของประเทศ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรมและ ประเพณี โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Spiritual Tourism) ซึ่งเป็นรูปแบบของท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่มี นักท่องเที่ยวจำนวนมากให้ความสนใจ และในกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล นั้นมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับศาสนา หลายแห่งแต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นศาสนาพุทธที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตามก็ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาอื่นในกลุ่มจังหวัด โขง ซี มูล ที่น่าสนใจแต่ยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์อย่าง แพร่หลาย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในหมู่บ้านที่นับถือศาสนาคริสต์ หรือที่เรียกกันว่า “หมู่บ้านไทยคริสต์” ที่มี การก่อสร้างสถาปัตยกรรมที่งดงามโดดเด่นตามแบบตะวันตก สามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงดังได้ โบสถ์คริสต์บ้านซ่งแย้ จังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นโบสถ์ไม้คริสต์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดใน ประเทศไทยและมีอายุถึง 100 ปี นอกจากนี้ก็ยังมีสถานที่ที่น่าสนใจอีกหลายแห่งที่มีศักยภาพในการดึงดูด นักท่องเที่ยวและสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้ (Sangchoei, 2007) ซึ่งหมู่บ้านไทยคริสต์ใน กลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล โดยเฉพาะที่เป็นพื้นที่ศึกษานั้นมีประวัติความเป็นมาในอดีตนั้นส่วนใหญ่จะมีความเชื่อ เรื่องผีและได้รับความเดือดร้อนที่เชื่อกันว่าเกิดจากการกระทำของผีมาก่อน ต่อมาก็ได้มีบาทหลวงมาเผยแพร่ ศาสนาในหมู่บ้านและทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ที่เลวร้ายสงบลงสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ชาวบ้านจึงพากันนับถือศาสนาคริสต์นับแต่นั้นมา และนับวันก็ยิ่งมีความเคารพศรัทธามากยิ่งขึ้นจึงได้ร่วมแรงกันสร้างสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ทางศาสนาเพื่อการประกอบพิธีกรรมอย่างยิ่งใหญ่ดังเช่นโบสถ์ไม้ขนาดใหญ่ของบ้านซ่งแย้ จังหวัดยโสธร ที่ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากที่ต่างๆ ได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งโบสถ์อื่นๆ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ซึ่งก่อสร้างได้อย่างยิ่งใหญ่ตระการตา และนอกจากนี้ศาสนา คริสต์ก็ได้มีการเทศกาลเฉลิมฉลองต่างๆ ที่มีความยิ่งใหญ่และเป็นเอกลักษณ์ เช่น ประเพณีแห่ดาว การ ประกอบพิธีมิสซาสมโภชพระคริสต์ พิธีสมรสหมู่ตามแบบคาทอลิก เป็นต้น ที่สามารถพัฒนาจนเป็นที่ดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวได้

ในสภาพปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ได้ ประสบกับปัญหาทั้งในด้านคมนาคมของสถานที่ท่องเที่ยวที่การคมนาคมยังไม่ทั่วถึง ในหลายสถานที่ที่จะเริ่ม ดำเนินการจัดทำเส้นทางคมนาคม การจัดการด้านคมนาคมยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้การสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร ด้านการให้บริการของสถานที่ท่องเที่ยว ก็มีเพียงผู้นำทางศาสนาและชุมชนดูแล กันเอง ร้านจำหน่ายอาหารยังไม่เพียงพอ และขาดการดูแลในด้านความสะอาด และด้านการประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยว ก็มีเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมในระดับท้องถิ่นหรือจังหวัด (Prachuapdee, 2020) นอกจากนี้ก็ยังได้ประสบกับปัญหาการไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม และยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่แพร่หลายและน่าสนใจ อาจเนื่องจากคนในชุมชนขาดความรู้ในการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว หรือมุ่งเน้นเพียงแค่ให้ศาสนสถานเหล่านั้นเป็นเพียงสถานที่ประกอบพิธีกรรมทาง

ศาสนา จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและไม่ได้ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร (Kasemsuk, 2018)

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพและสร้างรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยเริ่มจากระดับท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Approach) ซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดที่จะส่งผลให้เกิดกระบวนการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิกในสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น ซึ่งชุมชนเข้มแข็ง (Strong Community) จะเกิดขึ้นได้เมื่อสมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพราะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนนี้จะเป็นพลังชุมชนที่ผลักดันให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยว และเพื่อให้การพัฒนาชุมชนในแต่ละขั้นตอนนี้บรรลุเป้าหมายการท่องเที่ยวของประเทศ จึงต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นกระบวนการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้นำไปสู่ความยั่งยืน (Sustainable Community Development) โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบทที่ต่างก็มีบริบทเฉพาะตนแตกต่างกัน (Kasemsuk, 2018)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวและจากการสำรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่ปรากฏงานที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล และยังไม่ปรากฏว่ามีการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูลอย่างเป็นรูปแบบที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจการท่องเที่ยวในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล ชุมชนไทยคริสต์ที่มีการจัดการการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนไทยคริสต์ในเขตกลุ่มจังหวัดอื่นที่มีบริบทด้านการท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างงาน กระจายรายได้ให้กับชุมชนจากการบริการแก่นักท่องเที่ยว และส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่คนในชุมชนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) มีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ประชากรคือประชาชนของหมู่บ้านไทยคริสต์ที่มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล จำนวน 2,041 คน จากนั้นหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถาม จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปแปลผลด้วยการนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ซึ่งประกอบด้วย หมู่บ้านบัวท่า จังหวัดอุบลราชธานี หมู่บ้านซ่งแย้ จังหวัดยโสธร หมู่บ้านหนองทาน้อย จังหวัดศรีสะเกษ และหมู่บ้านหนองคู จังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างชัดเจนของหมู่บ้านเหล่านี้เป็นเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศึกษา และการวิจัยในระยะที่ 2 นี้เป็นระยะของการพัฒนารูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล จำนวน 15 คน ประกอบด้วยผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนหมู่บ้านไทยคริสต์ ตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหมู่บ้านไทยคริสต์ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ เครื่องมือที่ใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่มการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Groups) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล และบันทึกข้อมูลโดยการบันทึกเสียง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล กลุ่มเป้าหมายคือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เชิงวิชาการและการปฏิบัติในเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามในเรื่องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำเนื้อหาของรูปแบบและแบบประเมินรูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปแปลผลด้วยการนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

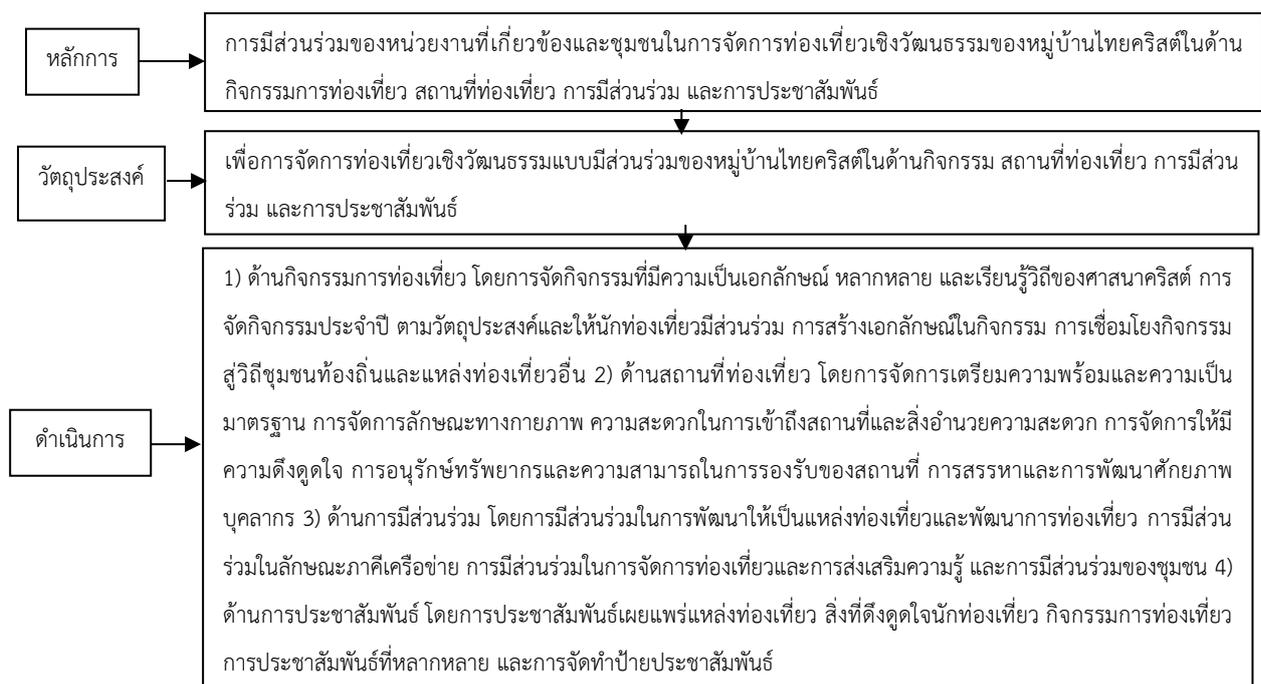
1. วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

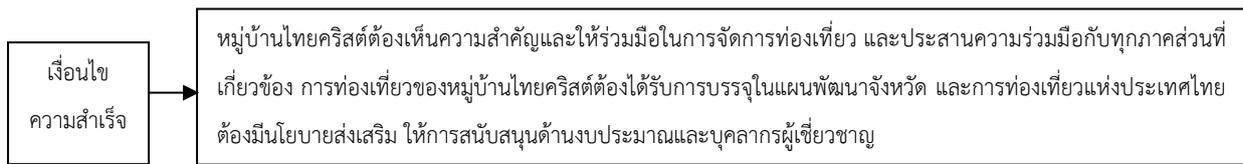
ตารางที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล

องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การจัดการด้านคมนาคมของสถานที่ท่องเที่ยว	3.55	.75	มาก
2. การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว	3.52	.78	มาก
3. การจัดการด้านการให้บริการของสถานที่ท่องเที่ยว	3.46	.82	ปานกลาง
4. การจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานที่ท่องเที่ยว	3.43	.85	ปานกลาง
โดยรวม	3.49	.83	ปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การจัดการด้านคมนาคมของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือการจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว ตามลำดับ สำหรับการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับต่ำสุด จากนั้นนำผลการศึกษาที่ได้บูรณาการร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปร่างเป็นรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบฯ ในระยะที่ 2

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล แสดงในแผนภาพดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ การดำเนินการและเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ หมายถึง การที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง สี มูล ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 3) การดำเนินการ ประกอบด้วย 3.1) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการดำเนินการที่ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไทยคริสต์ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความดึงดูดใจ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีของศาสนาคริสต์ การสร้างเอกลักษณ์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนคริสต์ การจัดกิจกรรมประจำปีส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม การสร้างความเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวสู่วิถีชุมชนท้องถิ่น และการสร้างความเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น 3.2) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว มีการดำเนินการที่ประกอบด้วย การจัดการความพร้อมพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการความเป็นมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว การจัดการความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจ การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรในสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการความสามารถในการรองรับของสถานที่ การสรรหาคูคณาจารย์ของสถานที่ท่องเที่ยว และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสถานที่ท่องเที่ยว 3.3) ด้านการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว มีการดำเนินการที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนหมู่บ้านไทยคริสต์ การมีส่วนร่วมในลักษณะของของภาคีเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนหมู่บ้านไทยคริสต์อย่างเป็นกระบวนการ 3.4) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการดำเนินการที่ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย และการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ หมู่บ้านไทยคริสต์ต้องเห็นความสำคัญและให้ร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยวของหมู่บ้านไทยคริสต์ต้องได้รับการบรรจุในแผนพัฒนา

จังหวัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต้องมีนโยบายส่งเสริม ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ และนำร่างรูปแบบฯ ที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินในระยะที่ 3

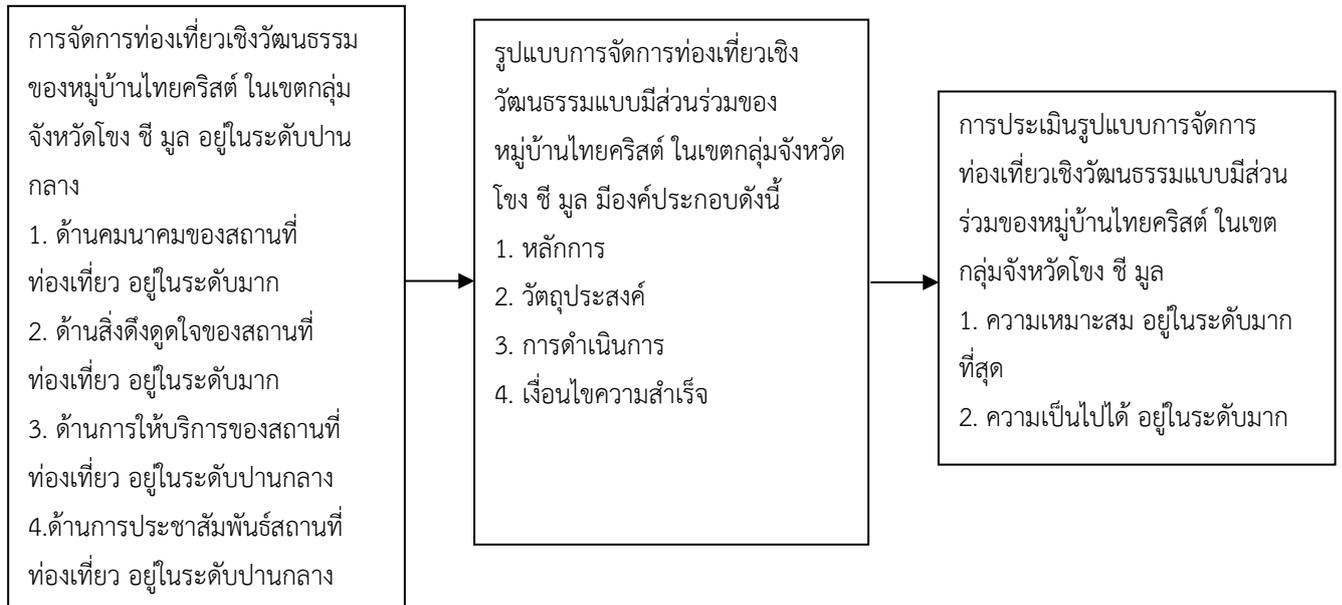
3. วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ชี มูล แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ชี มูล

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. หลักการ	4.47	มาก	3.71	มาก
2. วัตถุประสงค์	4.50	มาก	3.77	มาก
3. การดำเนินการ	4.67	มากที่สุด	3.89	มาก
4. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.72	มากที่สุด	3.98	มาก
โดยรวม	4.59	มากที่สุด	3.84	มาก

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ชี มูล มีระดับความเหมาะสมคือมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) และมีระดับความเป็นไปได้คือมาก (ค่าเฉลี่ย 3.84) และในส่วนองค์ประกอบของรูปแบบพบว่าหลักการ มีระดับความเหมาะสมคือมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) และมีระดับความเป็นไปได้คือมาก (ค่าเฉลี่ย 3.71) สำหรับวัตถุประสงค์พบว่า มีระดับความเหมาะสมคือมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50) และมีระดับความเป็นไปได้คือมาก (ค่าเฉลี่ย 3.77) สำหรับการดำเนินการของรูปแบบ พบว่า โดยรวมมีระดับความเหมาะสมคือมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) และมีระดับความเป็นไปได้คือมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) และเงื่อนไขความสำเร็จ พบว่า โดยรวมมีระดับความเหมาะสมคือมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.72) และมีระดับความเป็นไปได้คือมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ผลการวิจัยโดยรวมสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้ รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ประกอบด้วย หลักการ พบว่าหมายถึงการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์จะมีความเป็นรูปธรรมและเกิดความยั่งยืนได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีองค์ประกอบในการจัดการที่เป็นไปอย่างครอบคลุมสอดคล้องกับบริบทของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและเสริมสร้างจุดแข็งของสภาพการจัดการในปัจจุบัน สำหรับการดำเนินการ พบว่าประกอบด้วย 1) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีปริมาณมากขึ้น รวมทั้งอาจทำให้เกิดการขยายฐานไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นให้มาสนใจการท่องเที่ยวประเภทนี้ ซึ่งจากสภาพที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวในลักษณะนี้ค่อนข้างจะมีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย อันจะส่งผลทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและนำไปสู่ความก้าวหน้าและยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ต่อไป และการดำเนินการจัดการในด้านกิจกรรมดังกล่าวนี้ก็มีทั้งการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไทยคริสต์ เพื่อเป็นการนำเสนอจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านไทยคริสต์ที่มีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวประเภทอื่น การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความดึงดูดใจและการสร้างเอกลักษณ์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนคริสต์ เพื่อสร้างจุดขายด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาคริสต์ การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกไม่จำเจและได้ใช้เวลากับการท่องเที่ยวยาวนานขึ้น การจัดการกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีของศาสนาคริสต์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นหรือนับถือศาสนาอื่นที่มีความสนใจมาเยือนได้มีโอกาสเรียนรู้เพื่อทำความรู้จักวิถีของศาสนาคริสต์ซึ่งนับเป็นการ

เผยแพร่ศาสนาได้อีกวิธีหนึ่ง การจัดกิจกรรมประจำปีส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อนำพิธีกรรมหรือกิจกรรมในวันสำคัญ ๆ ต่างๆของศาสนาคริสต์ที่ถูกจัดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาของรอบปีมาจัดเป็นกิจกรรมดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์ การจัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวที่อยู่ภายใต้กรอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านคริสต์ การจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความประทับใจ ความซาบซึ้งใจ และความทรงจำที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวสู่วิถีชุมชนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสรูปแบบของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ของประชาชนในชุมชน และการสร้างความเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น เพื่อความคุ้มค่าของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนที่นอกจะได้มาสถานที่ท่องเที่ยวของหมู่บ้านคริสต์แล้วก็ยังมีโอกาสได้ไปสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Ninsa-nguandechea (2018) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและแสดงออกถึงอัตลักษณ์ เป็นส่วนหนึ่งของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของศาลเจ้ากิวอ่องเอี้ย จังหวัดตรัง และการศึกษาของ Whangnok (2019) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนภาคอีสาน

2) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านคริสต์เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวในการมาเยือนจากความประทับใจทั้งในแง่ของความสะอาดสบาย และการมีสิ่งให้นักท่องเที่ยวต้องการจะได้ประสบเจอหรือได้รับเมื่อมาเยือน ดังนั้นหมู่บ้านคริสต์ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องมีการจัดการในเรื่องนี้เป็นอย่างดีทั้งการจัดการความพร้อมพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้มีความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อยสร้างความสะอาดและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว การจัดการความเป็นมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวว่าจะได้รับทั้งข้อมูลความรู้ ความสะอาด และความปลอดภัยเมื่อมาเยือน อีกทั้งยังเป็นการยกระดับความมีมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความเป็นระเบียบและการอำนวยความสะดวกที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การจัดการความสะอาดในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวประเภทนี้หรือนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นที่ต้องการจะลงสัมผัสกับการท่องเที่ยวประเภทนี้ รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่มาเยือนแหล่งท่องเที่ยวหลักในบริเวณใกล้เคียงให้เข้ามาเยือนจากความสะอาดในการเข้าถึงสถานที่ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับทราบ การจัดการสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจ เพื่อการเพิ่มปริมาณของนักท่องเที่ยวจากการได้มาสัมผัสสิ่งที่น่าสนใจจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรในสถานที่ท่องเที่ยว และการจัดการความสามารถในการรองรับของสถานที่ เพื่อการคงอยู่อย่างยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จะสร้างรายได้ให้กับชุมชน การสรรหาบุคลากรของสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในด้านการให้ข้อมูลความรู้ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเป็นมืออาชีพในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านคริสต์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sintabsan (2017) ที่พบว่าการพัฒนาเส้นทาง

คมนาคมให้มีมาตรฐานความปลอดภัยและเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาการเดินทางและขนส่ง สาธารณะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น การปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และการศึกษาของ Sa-ngaumrum (2018) ที่พบว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยว ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น มีการจัดการขยะ และการจัดการอาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างภายในวัด การพัฒนาศาสนสถานและสภาพแวดล้อมภายในวัดให้มีความสะอาดร่มรื่น มีภูมิทัศน์ที่น่าชื่นชม พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ การพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการการท่องเที่ยวทางศาสนาของวัดพระพุทธบาท วัดศาลาแดง และวัดพระพุทธราย

3) ด้านการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่จะทำให้การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์มีความเป็นรูปธรรมและสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน จึงมีทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาศาสนสถานของหมู่บ้านไทยคริสต์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรมจากการร่วมมือกันของจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และคนในชุมชน การมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนหมู่บ้านไทยคริสต์ เพื่อผลประโยชน์ที่ประชาชนในหมู่บ้านจะได้รับจากการใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในลักษณะของของภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อให้ชาวชุมชนหมู่บ้านไทยคริสต์มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและสามารถพึ่งตนเองได้ในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมของชุมชนหมู่บ้านไทยคริสต์อย่างเป็นทางการ เพื่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวในทุกขั้นตอน สอดคล้องกับการศึกษาของ Ninsa-nguandechea (2018) ที่พบว่า การที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของศาลเจ้ากิวอ่องเอี้ย จังหวัดตรัง และการศึกษาของ Suetrong et al. (2018) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนต้องในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

4) ด้านการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ยังเป็นที่รู้จักในวงแคบหรือไม่ก็รู้จักแค่นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สามารถรับรู้และสามารถเข้าถึงข้อมูลของการท่องเที่ยวประเภทนี้ จึงมีการดำเนินการทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวในวงกว้าง การประชาสัมพันธ์สิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเผยแพร่ข้อมูลจุดสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่จะช่วยในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มีความต้องการมาเยือน การจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูล หรือเป็นจุดสำหรับการสอบถามของ

นักท่องเที่ยว การจัดการประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อการเข้าถึงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง และการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเห็นในขณะเดินทางหรือในขณะที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก สอดคล้องกับการศึกษาของ Sa-ngaumrum (2018) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์จุดเด่นเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการการท่องเที่ยวทางศาสนาของวัดพระพุทธรูป วัดศาลาแดง และวัดพระพุทธรูป และการศึกษาของ Whangnok (2019) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวของทางวัดผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนภาคอีสาน

สรุป

จากปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นแต่ขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การจัดการด้านคมนาคมของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือการจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ หลักการ ที่หมายถึงการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล การดำเนินการ ประกอบด้วย การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการสถานที่ท่องเที่ยว การจัดการการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และการดำเนินการจะประสบผลสำเร็จได้จากการที่ประชาชนหมู่บ้านไทยคริสต์ ต้องเห็นความสำคัญและให้ร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยวของหมู่บ้านไทยคริสต์ต้องได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต้องมีนโยบายส่งเสริม ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ และจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของหมู่บ้านไทยคริสต์ ในเขตกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

รวมทั้งการที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านไทยคริสต์ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวในระดับชุมชนจะมีความเป็นรูปธรรมและเกิดความยั่งยืนได้นั้นที่สำคัญต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีองค์ประกอบในการจัดการที่เป็นไปอย่างครอบคลุมสอดคล้องกับบริบทของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและเสริมสร้างจุดแข็งของสภาพการจัดการในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1. ภาครัฐโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรออกนโยบายและแผนการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่หมู่บ้านไทยคริสต์ที่มีแหล่งท่องเที่ยว

1.2. ท่องเที่ยวและกีฬาในกลุ่มจังหวัดโขง ซี มูล ควรมีแผนดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่บ้านไทยคริสต์ที่มีอยู่แล้ว และแสวงหาหมู่บ้านไทยคริสต์ที่สามารถยกระดับให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องการสร้างตัวชี้วัดถึงผลสัมฤทธิ์ในด้านต่างๆ ที่หมู่บ้านไทยคริสต์ได้รับจากการท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบของหมู่บ้านไทยคริสต์

References

- Choibamroong, T. (2007). *The explosive growth of ASEAN-based tourism: an implication on the future of Thai tourism*. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- International Institute for Trade and Development. (2015). *Accelerate the development of Thai tourism potential to AEC*. Retrieved April 4, 2020, from <http://www.itd.or.th/>
- Isranews Agency. (2020). *Foreign tourists, year 62*. Retrieved March 12, 2020, from <https://www.isranews.org/isranews-short-news/84811-tourism.html>
- Kasemsuk, C. (2018). Public Participation Approach for Sustainable Community Development. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 26(50), 169-185.
- Kittichayathorn, P. (2012). *Styles and Steps of Community Management Movement for Drug Problem Prevention Learning Center: A Case of Thorraneekum, Khok Faet, Nong Chok, Bangkok*. (Doctoral Dissertation). National Institute of Development Administration. Bangkok.
- Ministry of Interior. (2018). *Lower Northeastern Province Development Group Plan 2 (Ubon Ratchathani, Sisaket, Yasothon, Amnat Charoen) 2018 - 2021*. Bangkok: Ministry of Interior.
- Ninsa-nguandecha, J. (2018). *Guidelines for Cultural Tourism Management with a Cooperation of Trang Tourism Partnership: A case study of Vegetarian Tradition in Kew Ong Yeah Shrine, Trang Province*. Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce.
- Pinkaew, K. (2013). *Cultural Tourism*. Retrieved January 20, 2020,

from <http://www.tourism-dan1.blogspot.com>

Prachuapdee D. (2020). Headman Bua Tha Ubon Ratchathani Province. *Interview*. January, 15.

Richards, G. (2007). *Cultural Tourism: Global and local perspectives*. New York:

Haworth Press.

Sa-ngaumrum, N. (2018). *Buddhist Tourism Management of Wat Phrabuddhabat,*

Wat Saladaeng and Wat Phraphutthachai. (Doctoral Dissertation).

Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Ayutthaya.

Sangchoei, T. (2007). *Tourism and hospitality industry*. Phetchaburi: Silpakorn University.

Sintabsan, P. (2017). *The Model of Cultural Tourism Management in Sukhothai Historical Park*.

(Doctoral Dissertation). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Ayutthaya.

Suetrong, N. et al. (2018). Cultural and traditional tourism management according to the local

identity and participation in Tumbon Ban Pho, Muang, Nakhonratchasima.

Nakhonratchasima: Rajamangala University of Technology Isan.

Whangnok, P. (2019). *Religious tourism management style by the participation*

of the Community of East. (Doctoral Dissertation). Mahasarakham University.

Mahasarakham.